

HISTÒRIA DE L'ART

Característiques

L'art neix de la necessitat d'expressió dels humans.

L'art és un llenguatge per a la comunicació.

L'artista és un creador, pot copiar la realitat, però sempre la interpreta.

La valoració de què és artístic depèn del criteri i el reconeixement social i aquest pot variar amb el temps.

Tradicionalment l'obra d'art ha estat relacionada amb la bellesa (material o espiritual) i amb l'habilitat de l'artista.

L'art a partir del s. XX valora la idea, el concepte, l'espontaneïtat, l'expressió, el sentiment, fins i tot la denúncia i la reflexió social.

L'art ha estat al servei de l'Església, l'Estat i la burgesia, perquè han estat els seus mecenes.

Actualment l'artista decideix directament la realització de la seva obra.

L'obra d'art sempre és fruit de l'artista que l'ha creat i del seu moment històric.

L'espectador gaudeix de l'obra d'art d'una manera personal. La seva comprensió fa possible la comunicació per la qual ha estat creada.

L'Art Grec

Característiques

- Bellesa
- Harmonia
- Equilibri
- Proporció
- Perfecció
- Racionalitat
- Antropocentrisme

ARCAIC: Segle VIII al 499 a.C.

CLASSIC: 499 a.C. al 323 a.C.

HEL·LENÍSTICA: 323 a.C. al 146 a.C.

L'Època Arcaica

Període que hi ha entre l'establiment dels pobles grecs a la península dels Balcans i les guerres mèdiques.

- Formació de les "Polis"
- L'economia es basava en l'agricultura i la ramaderia
- Monarquia i Oligarquia
- Creixement demogràfic i falta de terres ⇒ Creació de colònies
- S'inicia amb els primers jocs olímpics (Olimpia, 776 a.C.)
- Es comencen a fixar en els estils arquitectònics (Dòric, Jònic, i Corinti)
- Sorgeixen els poemes èpics d'Homer (l'Ilíada, i l'Odissea)
- Aquest període acaba amb les Guerres Mèdiques amb els Perses que s'inicien l'any 499 a.C

L'Època Clàssica

- És l'època de major esplendor econòmic i polític
- Destaquen dues grans polis enfrontades entre elles (Atenes i Esparta)
- Atenes va ser la "polis" més representativa d'aquesta època; es desenvolupa la democràcia
- Pericles es el personatge més representatiu d'aquesta etapa. Va fer que les arts i les ciències poguessin assolir un gran esplendor.

Les guerres mèdiques (499 - 479 a.C.)

La guerra del peloponès (431 - 404 a.C.)

En acabar les guerres del peloponès les "polis" queden molt debilitades.

Els reis de Macedònia, Filipis i Alexandre el Gran, ocupen tot el territori grec i formen un immens imperi fins al riu Indus, ocupant Mesopotàmia, Egipte i Pèrsia.

L'Època Hel·lenística

- L'imperi d'Alexandre el Gran va suposar una gran influència del món oriental en el món grec
- A la mort d'Alexandre, l'imperi s divideix entre els seus generals i la cultura grega s'atomitza, prenen importància les ciutats d'Orient (Àsia Menor)

L'Arquitectura Grega

L'urbanisme neix a Grècia. Els grecs són els primers que planifiquen i ordenen el creixement de les ciutats, mirant que cada una de les parts guardin la proporció i l'harmonia amb la resta.

- Caràcter independent de les polis
- Topografia muntanyosa del terreny
- Democràcia

Les **polis** es situen dins d'un recinte emmurallat

- Acropolis
- Àgora ⇒ Plaça pública de reunió
- Edificis públics

Els grecs van inventar el traçat ortogonal o hipodàmic, de carrers rectilinis que s'entrecreuen en angle recte.

Característiques

- Arquitravada ⇒ Estructura dels edificis només en línies horitzontals i verticals
- Principals elements constructius ⇒ Columnes, murs isòdoms de carreus perfectament tallats i units amb grapes de ferro, sense argamassa
- Cerca l'harmonia visual total a partir de les proporcions i les línies, utilitzant càlculs matemàtics complexos i correccions òptiques com l'èntasi
- Feta a mesura de l'ésser humà. Rebutja la monumentalitat (Antropocentrisme)
- Necessitat d'harmonia ⇒ Creació del Dòric, Jònic, i Corinti
- Tipologia: Temples, teatres, àgores, stoes, gimnasos, i estadis
- Construccions policromades

El **temple** és l'edifici principal de l'art grec, situat sobre un crepidoma o basament esglaonat que l'eleva sobre els seus voltants.

La seva funció era guardar la imatge de Déu, la major part de les cerimònies religioses es realitzaven a l'exterior.

La planta dels temples generalment era rectangular, en alguns casos era circular (*tholos*).

La forma més comuna és la rectangular que deriva del mègaron micènic, estructura rectangular dividida en 3 parts.

La forma circular o *tholos*, prové de les tombes dels reis.

Parts del temple

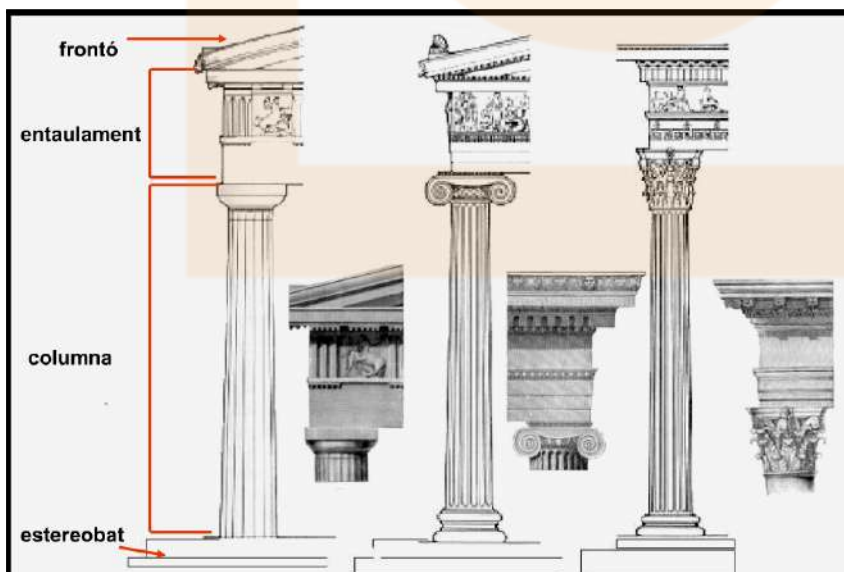
- Pronaos: Situat en la part davantera i sostingut per columnes és el pòrtic o atri d'entrada
- Naos o cel·la: Estança rectangular i obscura que suposava la part principal i central del temple, on es guardava la imatge del Déu.
- Opistòdom: Fals pòrtic posterior sense comunicació amb la naos on es podien guardar les joies i tresors relacionades amb el Déu.

Classificació

- Segons les façanes columnades
 - Pròstil: Amb pòrtic anterior sostingut per columnes
 - Amfipròstil: Amb pòrtic davanter i posterior sostingut per columnes
- Segons la situació de les columnes
 - In-antis: Amb dues columnes dites antae al davant
 - Perípter: Voltat de columnes
 - Dípter: Doble filera de columnes
 - Tholos: Temple circular rodejat de columnes

Cada ordre consta de quatre parts

Ordre Dòric

- Estil més sobri
- Basament en tres graons: Estereòbat (els dos inferiors) i estilobat (el superior)
- Columna: Sense base, fust estriat i amb èntasi i capitell dividit en tres parts (collarí, equí, i àbac)
- Entaulament: Arquitrau llis, fins que alterna tríglifs (motllures verticals) i mètopes (espais quadrangulars amb relleus esculpits) i cornisa
- Coberta a dues aigües que dona lloc a dos frontons decorats amb escultures

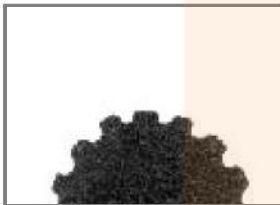
Ordre Jònic

- Més esvelt i ric en ornamentació
- Crepidoma en tres graons: Estereòbat i estilobat
- Columna: Base formada per dos toros separats per una escòcia, fus acanalat i d'una sola peça, i capitell decorat amb dues volutes en espiral
- Entaulament: Arquitrau format per tres bandes horitzontals o platabandes; fris llis i sense divisions, amb decoració contínua de relleus o pintures, i cornisa que sobreix poc (menys que l'ordre dòric)
- Coberta a dues aigües que dona lloc a dos frontons decorats amb escultures

Fust en l'ordre dòric, les estries s'uneixen i deixen un fil tallant, és a dir, són a aresta viva.

Fust en els ordres jònic i corinti s'estrien amb llistells, o motllures amb un perfil quadrangular.

Ordre Corinti

- Variant de l'ordre jònic amb algunes diferències: Fust més esvelt i capitell decorat amb fulles d'acant i un àbac als costats còncaus. El més decoratiu de tots els ordres.

Elements decoratius

De vegades el fust de les columnes és substituït per escultures femenines (cariàtides) o masculines (atlants).

Acroteri: Element decoratiu (o ornament) amb forma de figura.

Edificis més importants de l'arquitectura civil

- **La stoa:** Pòrtics coberts que envoltaven l'àgora i els carrers del voltant per protegir la gent de les incidències meteorològiques i acollir els comerços
- **El gimnàs i la palestra:** Llocs de reunió cívica i per a l'exercici físic
- **L'estadi:** D'estructura rectangular i amb les grades o cànoves aprofitant el desnivell del terreny; servia per a les competicions atlètiques
- **El teatre:** És l'edifici civil més valuós i estava destinat a les representacions de comèdies i tragèdies

Construïen els **teatres** aprofitant el desnivell d'una muntanya, on es disposaven les grades o cànoves en forma semicircular. Als seus peus hi havia l'escena i el prosceni on els actors feien la representació i l'orquestra, de forma circular al centre, pel cor i els músics...

Va néixer a partir de les cerimònies que els grecs realitzaven en honor a Dionís.

La construcció es basava en una sèrie de càlculs matemàtics precisos, una acústica immillorable, i una visió perfecta des de tots els seients.